

Oglas, preporuča se...
i razmjenjuje se temelju običnog čina...
ili po dogovoru.

Kod saradnje...
za koje se ne plaća...
na administraciju lista u Pulu.

Kod saradnje...
za koje se ne plaća...
na administraciju lista u Pulu.

...
za koje se ne plaća...
na administraciju lista u Pulu.

Celovnog računa br. 347.849.
Telefonski broj br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

... Narodna poštica.

Izlazi svakog četvrtka
i podne.

Netiskani dopisi...
Preplaća se...
Izvan cenzurne...
Pojedini broj...
Uredništvo i...
u Tiskari...
naslovljuje...
Izvan list.

Glavni urednik i izdavač: ... Glavni urednik: prof. H. Mandić u Trstu.

Poslie „Velikog Petka“ — „Uskrs“

Na gori Kalvariji umrie prije dva-
deset vjekova na Veliki Petak najči-
šća i najnevinija žrtva, što ih je ikada
sviet vidio. Umro je Bog-čovjek, da
svokom krivi zapečati u najgorijim
mukama svetu nauku, koju iza Njega
pronese šrom svietla pripusti ribari
i koja je danas zavladala čitavim pro-
svjetnim svietom. Pravednik nad sve
pravednike izdahnuo je na Golgoti
svoju svetu dušu znajući, da bez
„Velikog Petka“ neima „Uskrs“.

Žrtvovao se na drvu kriza, da ublaži
srčbu svoga Očca nebeskoga zbog
naših grijeha i da nas oslobodi vječ-
nih muka. Uzvišenje i plemenitije
žrtve nepozna povijest čovječanstvu i
nemože da je pozna, jer takvu žrtvu
mogao je, da doprinese sam Sin
božji.

Smrcu Spasitelja svietu radovali su
se Njegovi neprijatelji misleći, da je
tim uništena i Njegova uzvišena nau-
ka. Ali oni se uzprkos tomu i mirva
pobojaše. Hoteli i laž utjerati Nje-
govo prorocanstvo, da će ustati
iz groba za tri dana, postavise
oko groba vojničku stražu na Nje-
gov grob navališe teški kamen, te
ga konacno i službenim pečatom za-
pečataše. Pa gle čuda! Za tri dana
— kako reče — odvaljen bi teški
kamen sa groba i Spasitelj pokaza
svu svoju božansku moć i silu, što
uzađe, proslavljen i pjesnički pro-
brađen, od mirvih!

Uskrs, koji je svojim slavnim
uzkrsnućem neborivo i nedvojbeno
dokazao, da je pravi Bog, hotio je
pretrgati onoliko muka, podnesti ona-
kvih sramota i podvrci se onoj koli
groznoj smrti radi toga, da nas spasi
od vječnih tmina i da nam dade bla-
gan primjer o tom, kako nam valja
podnašati strpljivo sve jado i nevolje,
koje nas na ovom svietu progone.
Mučiti se moramo na ovom svietu,
sradati moramo i strpljivo podnašati
sve nepravde života, a da nam bude
obilnija plaća na drugom svietu.

ni drugi. Stvorise doduse i oni neke
zaključke, koji bi bili morali biti ob-
vezalni za obje ratujuće strane, ali
je njima turska vlada račune pre-
križila. Odbila je njihove predloge
izjaviv, da će radje poginuti nego li
pristati na sramotne uvjete mira.
Turska se je naimo nadala, da će se
zastupnici vevlasti u Londonu naći
nesložnima, ili da će svojim zateza-
njem prisiliti svoje protivnike na bla-
žije uvjete.

Medjutim ona se je ovaj put ljuto
prevarijala. Jedan dio diplomatije, ne-
pore ona Austro-Ugarske i Italije,
želio je i želi danas prikrititi balkan-
ske saveznike na korist Turske, ali
spletko te diplomatije nailaze na od-
lučan odpor kod pobjedonosnih bal-
kanskih naroda i kod njihovih za-
štitnika medju vevlastima.

Smrtni protivnici Slavena, Nemci
i Talijani napinju sve sile: nebili-
nadale uzdržati na životu u Europi
gujulu i propalu tursku državu. Ove
dvije, kršćanske države hoće pod
svaku cijenu, da spase od propasti
tursku državu, koja je kroz vijekove
držala u robstvu skoro sve balkanske
naroda i koja je od svog dolaska u
Europu do danas stvorila na stolice
i stolice hiljada kršćanskih mučenika.
Tada, kad se spremaju kršćanski
narodi, da sbace sa sebe stoljetni
teški jarug, da oslobode, sebe i svoje
iz-gnjusnog robstva, da povrate kra-
đanske zemlje njihovim nekadašnjim
vlastnicima, ustaje diplomatija kr-
šćansko-katoličkih i prosvjetnih
država: Austro-Ugarske i Italije, te
grmi: ne, to nas mije da bude tu-
đi, su po sriedi naši intere-
si! mi smo spremni braniti
oružanom rukom naše pro-
bitke!

Zapitamo li se pako, koji li su to
skupni interesi ili zajednički probitci
ovih dvaju za nevolju prijatelja i
saveznika; tada moramo iskreno od-
govoriti, da tih interesa i probitaka
mi nepoznamo i da toga ta mudra
diplomacija nije ni svietu nikada pri-
občila. Po našem dubokom osvjeđe-
čenju: sastoje li skupni interesi i za-
jednički probitci jedino u tom, što
diplomacija obju ovih država sku-
pne i zajednički prezire i mrzi
balkanske Slavene! Jedino mrzija
veće Niemce i Talijane proti svemu,
što je u onim južnim stranama sla-
venskoga.

Lukava i hibana talijanska diplo-
macija služi se diplomatijom Austro-
Ugarske jedino u svoje sebične svrhe,
jer ona nedolazi, toli često i tako iz-
bliza u sukob s interesima Slavena.
Njoj bi možda imalo bilo, da se bal-

kanaki Slaveni kulturno i gospodar-
ski pridignu na ustrb Niemaca, koji
su njoj na Jadranu, pogibeljniji nego
li su to: malene slavenske države.
Ali, vična od vajakada u mutnom lo-
viti, tura lukavo diplomatiju Austro-
Ugarske u stupicu a da se njezinom
slapošću koristi i da ju u zgodnom
času u živo pogodi.

Danas je čitavom svietu poznato,
da se Austro-Ugarska svim silama
napinje u tu svrhu, a da na razva-
linah jednog diela Turske stvori u
Europi iz poludivjih arnautskih ple-
mona veliku Albaniju. I kod tog na-
stojanja nevodl ju možda kakva uz-
višena misao o kakvoj slobodi i je-
dinstvu recenih plemena, već jedino
mrzja i njim opravdani strah pred
očajanjem slavenskih država. Ona
hoće jaku veliku Albaniju na štetu
Crne Gore, Srbije i Bugarske, koje
su svojom krvi iz arnautskih okružja
proterali krvočelnog Turčina. Veli-
kogodu daruje Arnautima slobodu
i veliku domovinu, koju su balkan-
ski saveznici oslobodili turskog ro-
bstva. U Albaniju, izvan svojih gra-
niča ide da sredi poludivlje narode
i odnosi, dočim priče unutar svojih
graniča vlastite svoje narode u
borbi za prosvjetom i slobodom te
li podržaje u podrjednosti i ovis-
nosti.

U ostalom svjetski su dogodjaji
često jači nego li sve moguće osnove
i spletke najmuđrijih i najlukavijih
diplomata. Balkanski narodi pohva-
tiso za oružje kojim prošle godišne
proti stoljetnom dušmanu, proti volji
i proti osnovnim vevlasti, koje su
bezbrizno i ipih neprestano mrvle-
valje balkanskih kršćana. Tim oru-
žjem izvojevase si u najkraćem roku
toll sjajnih pobjeda, da je većina ve-
vlastih ostala iznehadjena, da za-
parjena. Tada posredovase kršćan-
sko vevlasti, bojeći se za obsta-
nak svoje milenije, nekršćanske Tur-
ske. Obustavljeno bijaše za kratko
doba ljuto krvoproliće, jer zaštitnici
Turske neimaše ni snage ni odvaž-
nosti a da bi ju prisilili na uzmak,
koji je svojim porazom zaslužila.

Sada bjesni opet zublja rata na
raznim bojistima Balkana. Pobjedo-
nosne grčke čete olimpu Turskoj je-
dan grad za drugim, dočim se Bu-
gari i Srbi spremaju na složnu i od-
lučnu navalu na silno utvrđeno Dri-
nopolje, a Crnogorci i Srbi na junacki
juri na kameniti Skadar.

Krivnjom diplomatije svetkovati će
junacke čete balkanskih saveznika i
uzkrsne blagdane na bojnim polja-
nima, kao što su zalostno proglavile
na istim poljanama i prošle božićne
blagdane. Ali oni će ipak konačno
doći do željenog cilja, jer Drinopolje
i Skadar moraju konačno da padu u
njihove ruke, ako se prije svojevoljno

ne predadu. To im želi iz puna srca
svaki prijatelj slobode i prosvjete,
najpачe svaki pravi Slavon. To im
želimo iz dubide srca i mi Istaroki,
Hrvati i Slovenci. Slavci uspomenu
na Uzkrskuće Kristovo, sjećati ćemo
se i kao pravi kršćani i kao dobri
Slaveni naše junacke a teško izkušano
braće na Balkanu, koja ljuu dragi-
cijenu svoju krv za krat časni i
slobodu zlatu! I njima i svemu
našemu narodu, svakomuo, koji nosi
pravdu u sreću i za njom teži, i koji
ljubi iskreno svoju domovinu, te njoj
želi njezino uzkrsnuće i od Boga
sretan Uzkrsl!

Porotni sudovi za Istru.

Iza porotnog procesa u Rovinju prot
nekolju bivšim činovnicima občine Pula
radi krađa, prevara i pronevjeranja ob-
ćinskog novca, te održavajućeg pravorika
te porote, i nakon sastava listine tra-
đanske porote, uspisali su se o poroti na
dugo i široko talijanski listovi Istre i Trsta.
Dakako u listovi pišu o tome za sebe i
svoje braće i opravdavaju pravoric
rovinjske porote a napadaju i prikazujuć
proluzakonitim sastav listine trađanski
porotnika.

Sva ta vika talijanskih porotnika nije
nije ništa drugo nego proste uličnjaka
galama u travu svih Talijana, kojim bi
hijeli dobiti za sebe nešto, zašto dobro-
znadu da im ne pripada i zašto su osvje-
dočeni da im nije nanetoga krivica. To je
sasvim gluno onome, kad trađanski list
bjekeći ulicom vječe prema drugim detile-
tata. Ta američanska reklama pisanju
talijanskih novina u Primorju imade i tu
zalibote u ovoj državi vjeput uspijela
svrhu, da zaprijeti Hrvatima i Slovancima
u austro-lijerskom Primorju postiti jedan
mal di pravica, koje nam pisani i od
Nj vevlasti potvrđeni zakoni zajam-
čuju. Dakle jedan dio pravica kod osni-
vanja trađanske porote, što se priznalo
našemu narodu, dalo je povoda tolikoj gari
u talijanskim novinama. Da vidimo malo,
koliko se naneta krivice Talijanima a ko-
liko nama kod porotnih sudija u Trstu i
Rovinju.

Za Istru postoje dva porotna suda:
jedan kod pokrajinskog suda u Trstu za
političke kolare u Istri Volosko i Kopar a
drugi kod okrugotog suda u Rovinju za
političke kolare Krk, Lošinj, Pula, Pazin
i Poreč.

Do lani bivalo su porotni rasprave u
Trstu takove, da porotnici recorito u pra-
vilu nisu nikada razumili hrvatskog ili
slovenskog običajnika, te je ta anomalija
bila postala takovo pravilo, da su dapače
i suci od sudskog suda imade a ne
same talijanski odvjetnici, novine i drugi
talijanski listovi, govorili i prosvjedo-
vali, kad bi koji slavonki običajnik ili
odvjetnik odhajali, imade ih najče-

kontreadmiral Oskar Gassenmayer; dosadašnji predsjednik je Ratne akademije na Rigi; Richard Vitez Barry imenovan je za predsjednikom II. odjela brodovlja ratne mornarice. Ratne ladje: Ratne ladje Monarch, Wien i Budapest izlucene su iz sastava mornarice u prvu prijavu. Budapest otputovao je već na Rieku, Monarch za Sibenik a Wien ostane u Pulju. Budapest će služiti pirotomima ratne akademije za vježbe.

Viseka starost, U ulici Monte S. Giorgio u Padovi starija Justina Bolanac, rođom iz Pazinske, koja se je rodila god. 1813. to je nedavno navršila 100 godina. Ova riedka starija nalazi se u vrlo povoljnom zdravstvenom stanju, zivahna je i okretna te ne pokazuje nimalo volje, da zapusti ovu svoju dolnu. Pa naka njoj Bog prodlji zivot, kad ona to želi.

Promenaški koncert u Medulinu. Na dan Uskrsa iza velike mise, pri kojoj će svirati hrvatska glazba u Medulinu kao što i u procesiji, odsvirat će ista glazba nekoliko komada na javnom trgu u Medulinu.

Za Družbu. Da počasti uspenu prijatelja pok. dra. Iv. Latiša, dao je g. Jura Kaftanić za Družbu K 10.

Krčki kotar

Bogat lov sardela. Iz Krka nam pisu, da su predprolog petka (amotiji) ribari i onaj i ališedec, dana osobito sretni bili. Ulovili su nalimo u neto od petna na snobotu i od subote na netoju preko 30.000 kg sardela. Tako bogatog lova ne sjećaju se ni stariji domaći ribari. Pod svieću se je nabralo toliko ribe, da su ih lovili ručama, palcima, osobito pak kotarama i sv. folegama, kojima bi zagrabili 30 do 40 kg u jedan put. Neki su išli u lancima gledati to čudo, a nisu se vratili praznih ruku, jer su mogli i oni grabiti ribe do mile volje. Dobar su dio ribe poslali na Rieku, a ostalo po otoku, gdje se je prodavalo po 3 novčića kilo.

Pazinski kotar

Pravna prijava. Prava i Pazinska držali će gospođe, glavni komitetu u srijedu dne 7. travnja t. g. u 3 sata popodne u dvorani Narodnog doma u Pazinu. Dnevni red: 1. Izjave članova; 2. Izbor novog odbora. 3. Slučajevi.

Na hru. i dostignu broj članova, držali će se na leto formalno isti dan pol mja dana, bez obzira na broj prisutnih članova. (NB. Sa članovima, koji su zaslužili plaćanje članarine, postupaće se po 3. čl. Statuta.)

23. travnja. Da počasti uspenu prijatelja pok. dra. Latiša, daje g. dr. Jura Kaftanić u Pazinu Družbi sv. Cirila i Metoda K 10.

Izvanredna glavna skupština Hrvatske Čelarije u Pazinu. Skupština će se održati 30. t. m. u 7 sati po podne u dvorani narodnoga doma u Pazinu. Dnevni red: 1. Stanje organizacije. 2. Prava i obaveze. 3. Eventualije.

Ako se u spomenutu uru ne sastane dovoljan broj članova, obdržat će se pol ure kasnije uz bilo koji broj članova.

Koparski kotar

Iz Koparske. S obzirom na dopis u Yastri cijennom listu od 6. pr. m. j. pod

naslovom „Kmetki savez za koparski kotar“, molim, da objaviš slijedeće opazke: Zadržati smo gospodinu dopisniku, što toplim riječima pozdravila novo društvo „Kmetka sveza“. Time je pokazao, da pošmi nakažu pokretolka ovoga društva.

1. Protiv prigovora, da nisu bili na prvi sastanak pozvani drugi staleži, izjavljamo, da su na sastanak bili pozvani svi, koji žele narodu pomoći na temelju dosadašnjega razvoja. A razvoj kulturni našega hrvatsko-slovenskoga naroda u Istri napose temelji na istinama kršćanskim. Pozvani bijahu i dvojica narodnih zastupnika na zemaljskom saboru, za koje se je našlo, da su na kod kuće. G. Panigero pozdravio je sastanak pismeno te se ispričao, da ne može doći. Ispričao se je isto tako g. Valentić. Naš nar. zastupnik g. prof. Mandić bio je tada zaposlen u državnom saboru u Beču. Od gg. učitelja bijahu dvojica prisutni, bar u početku.

2. „Kmetka sveza“ razdora ne želi. Okupiti želimo narod, organizovat ga hoćemo, da zna sam zahtijevati svoja prava te imponirati svojom svješću i brojem. Narod neka onda sam rasudi i sa smutljivcima obračuna. Mi hoćemo, da narod ostane čudoredan i zdrav — ostal će to bude li imao vjeru — čuvati će je sam, oviesti li se.

A to je bio i program naših prvobititelja u Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

Predsjednik prvog sastanka „Kmetke sveze“ je otvoreno i jasno izjavio: „Kmetka sveza“ neće raditi protiv političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri“, stoji na istom programu, podupirat će njegov rad, doklegod ostane isto na kršćansko-socialnom stanovistu. „Kmetka sveza“ neće nastupiti protiv svojih narodnih zastupnika, koji toliko uzradili za našu Istru; podupirat će ih te medju narodim širiti razumjevanje njihovog rada i nastojanja, jer rade na jednom te istom temelju, ko što „Kmetka sveza“ hoće da djeluje.

3. Sretno je, kad tko onda tvrdi, da je novo društvo razdor medju Hrvatima i Slovcima. Siju razdor, a drugi su, koji hoće, da je sija „Kmetka sveza“ u svojim pravilima pozna samo seljaka i njegovu korist. Tu nema razlike medju Hrvatima i Slovcima. Naš nar. zastupnici jedni tielo u Beču, a drugi su predstoji u dnevno i sedmično. Naš nar. zastupnik ova razlike ne pozna. „Kmetka sveza“ hoće, da ta svjest skupština, koja bude, da postane organizirana vjerna, pred kojom se imati rasplet tudnjac i domaći dušmani. Digne li se taj klad do moći, Rados u občinom sastupstvu u Kopru. U zajednoj sjednici zastupstva občine Kopar, dalo je občinskog rješac na predelnikom ostavku, izjaviv, da nemože dalje opravdati občinom, posto ne utvr vije povjerenja občinskog zastupstva. Na predsjednik sjednici birali su se počinila dušmanke — ako nije ova ostavka slozajna talijanska komedije.

Kazne primorske pjesni

Grčki kralj bitli će najstariji sin pok. kralja Konstantin, koji je sada 44 godine, pod imenom Konstantin XII. Priestolonasljednik u Miramaru. U subotu stigao je dvorskim vlakom na poslij Miramar kraj Trsta, priestolonasljednik nadvojvoda Fran Ferdinand sa suprugom vojvodkinjom Sofijom, Hohenzollern, trojicom djece i sa pratnjom na bijeli boravak. Za boravka nadvojvode 4 do 5 sedana — ostali će park Miramara za obćinstvo zatvoreni. U Kaštelu uveden je potanski brzovjani ured a u luci pred kaštelom usidrene su dvije ladje ratne mornarice za izlete i zabave. Nadvojvoda je veliki prijatelj starina, osobito crkvanli, te će bez dvojbe i ovaj put obači sva važnja mjesta na našim obalama, gdje imade takvih starina.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

U Istri od Dobrile sve do sadašnjih naših prvaka. „Kmetka sveza“ hoće, da taj program izvoditi pomogne narod sam. Dakle — „Kmetka sveza“ hoće, da očuva nteštavine naših prvaka, da ide njihovim tragom i tako pripravi ljepšu budućnost našem narodu.

Oglas.

Upravno Vijeće općine Premantury daje ova ome, da ima na prodaju 1000 komada prvih klasa. Interesirati, nego se obratiti na gosp. nadb. radnja. da li tražnja. O. P. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100.

POZOR!

PRUŽA SE RIEDKA PRAVILA

Specialiteti u manufakturnoj robi kao bijelo ruhiše i sukno za gospođe i gospodu. Vjencano opremanje mladoženje obavlja se najpompnije.

Tjednasko, i najpompno, odplaćivanje na 3-6 mjeseci počeka!

Na zahtjev, eventualno poziv dopisnikom, dolaze u kući sa uzorkom.

Uz odlično poštovanje

W. WEISZ, PULA - Oltivo Cornello broj 2.

Zahvala.

Duboko dirnuti iskrenim saučesjem prigodom teškog udara, koji nas je zadesio smrću našega nezaboravnoga

Dr. Iva Letis

izričemo ovime najdublju svoju zahvalu svim pokojnikovim drugovima, prijateljima i znancima, te svim civilnim i vojničkim oblastima, korporacijama i društvima, koji su dali izraza svojoj sućuti bilo poklonom vjenaca i cvijeća, bilo učestvovanjem kod sprovala, bilo na ikoji drugi način.

Pula, 17. III. 1913.

Obitelji
Letis, Altman, Fiamin.

Poziv

na IX. glavni redoviti godišnji skupštini Lovranskog društva za štednju i zajmovi, registrirane zadruge na ograničeno jamčenje, koju će se obdržavati dne 3. aprila 1913 u 10 sati prije podne u društvenoj pisarni na sliedjećim

dnevnom redom:

1. Čitanje zapisnika lanjske glavne skupštine.
2. Izvješće ravnateljstva.
3. Izvješće nadzornog odbora.
4. Izbor ravnateljstva, nadzornog odbora i društvenog suda.
5. Zaključak glede uporabe čisto go-bilka.
6. Stječajni predlozi i savjeti.

Godišnji računi stoje zadržanom na vid u društvenoj pisarni.

Lovran, dne 15. marta 1913.

Ravnateljstvo.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Pozor! Pozor!
Za Uskrsnje blagdane

preporuča gostionicarom, trgovcem i obiteljima dobre zdrave

slanace osušene sunke

7 kg po K 2.00 kg počinim po nacem franko.

Kod veće naručbe snajza popust

Lupoglav (Istra).

Napredak znanosti!

za Nečestoje albitina kao što i kaština i opozitna bolest.

Bra i sigurno djelujući lek, izuzetna i izuzetna potvrđena od mnogobrojnih svjedoka kao jedna od najbržih, najsigurnijih i najkorisnijih lekova za spomenute bolesti koje su najzastadnije na

Castle conffitit
po K 4.—, štacija.

Ispravno detejeje albitičnih bolesti i njih opozitna jest „**Castle**“, a najbolji lijekovi koji osmoglosti, spolni nesposobnost, bolesti, gljebora, nezdravosti i proti prebravljivanju, upotrebom jedne od tih „**Castle**“ konfititi. Cijena K 3.50 botika.

Za nabavljenje i svake druge upute obratiti se na glavni „**Castle**“ u Trstu na naslov „**Castle**“, koji će odgovoriti odmah uz dodatne odslanje tajne.

„**Castle**“ letovi prodavače su svim ljekarnama u Puli: Jekarne Wismarera, Covančić S. Pajcaro i Uliha Pajcaro.

PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA
Via Canope Karlo br. 5 - Podružnica Via Sazano 14.
Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.
Direktna poslužba u dom i u javno lokalne.
Prodaja svakevrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

1000
i tisuću slika i raznih predmeta za muškarce i žene od jela do u cjeliku, kojeg razlijeke budava Jugoslavenska raspečavaonica
R. Sternecki, Calle, br. 514.

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo. Puna.
Redovite pruge po Krarneru.
Puna-Krk-Torkale-Clavetek-Malinča-Njivice-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.
Baska-Puna-Krk-Rieka, tri put na tjeđan.
Rieka-Opatija-Sol-Morag-Krk-Puna-Baska-Lopar-Rab-Lun-Lošinjvelli-Lošinjvelli (loka sv. Martin) Moruzine dva put na tjeđan.
Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake svijede tamo i natrag.
Rieka-Opatija-Lovran-Rab-Lošinjvelli-Lošinjvelli (loka sv. Martin) svake nedjelje tamo i natrag.
Vrhnik-Sv. Marak-Silo-Cirivenica svaki dan tamo i natrag.
Glavno odpravlništvo na Bleck.

Ustanovljena 1891.
ISTARSKA POSUJILNICA U PULI
registrirana zadržuga na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)
Podružnica u Pazinu.
Daje hipotekarne i mjenbene zajmове i uz mjesečnu otplatu te prima ujoške, koje ukamaćuje uz
4 1/2 %
čisto bez ikakvog odbitka.
Ustanovljena 1891.

Od 1878
Ljekarnika **A. THIERRY-a balsam**
Svrho paravranje, opozitnje i prodaja drugih balzama sa stvarnim ljekovitim djelovanjem se izvrsno po svim i stranoj karoli. Djeđeje najbrže i najkorisnije sredstvo za liječenje svih bolesti koje su nastale od hladnoće, gripa, prehlade, bolesti pluća, posebno kod dječice, bolesti želuca, opekline i opekline, pomaganje bolima, zubobole, bolnih bolova, upale gljebora, opelina, Zabala, bolesti i bolesti i svih posebnih boza. K. štacija po K 2.00 botika.
Thierry-ova jela, prava confititi
opozitnje i prodaja drugih balzama sa stvarnim ljekovitim djelovanjem se izvrsno po svim i stranoj karoli. Djeđeje najbrže i najkorisnije sredstvo za liječenje svih bolesti koje su nastale od hladnoće, gripa, prehlade, bolesti pluća, posebno kod dječice, bolesti želuca, opekline i opekline, pomaganje bolima, zubobole, bolnih bolova, upale gljebora, opelina, Zabala, bolesti i bolesti i svih posebnih boza. K. štacija po K 2.00 botika.
Na vršku u Pula, prodavače su svim ljekarnama u Puli: Jekarne Wismarera, Covančić S. Pajcaro i Uliha Pajcaro.

Gospodarska
Odgovor na vlat
U posljednja dva br
e. kr. poljudjel-koz
sto sim objavu i pojedn
i posebnih letaka po
ta možda manje, nego
Već smo u ovoj obje
na o zadržugstvu u Ist
ke vladine spomenice
leži.
Da pako naša javnost
gopdarskoj Svezi za Istru
na znanje također podnu
škog ministarstva u
valko:
C. kr. Nat

Gospodarsko Sveze za
ano od e. kr. poljudjeljskoj,
pčne ovoj Svezi odpisov
Možimo, da to e. kr.
kr. Ministarstvu poljudjelst

Sponenicu e. kr. polj
br. 38.226 u pogledu zadru
kojem postovnom području
iskon u listu „Nasa“ i
štenje drugom gučkom li
slani su zadržugam - čl
je su veće važnosti takodje
na prilaze se u dva primje
od 27. februara i br. 1
Tako e. hrvatsko i s
ni kakvo stanovništvo zauzi
koj našoj državi.
Nego ova Gospodarske
centre svoju potpunu du
ška prema visokomu e. k
to objavila njegove izja
niam.
Uitak: koj će spome
vina zadržugstima među
destruho bajrakti, koju tr
lasko ministarstvo raspeš b
jeva, koje mu biđe riešiti.
Bojazan je to: jedni,
ko štiti takodje u pogle
kanja vriediti bezuvjetno
leđu letu, nebi bilo oprav
Visoko poljudjeljsko i
vo gosokom spjovništvo
siva jednako spjovništvo
su pod sretnični okolno
de. Seljačtvo istje i cilje
maeje, tebi, i po pogledu
pogodovnu, pred drug
u ovim južnim pokraji
opka, kakvu tekli na k
naeilo ovim južnim kraje
Poznata je žalostna i
do najnovijeg doba st
U takvom naradu nar
da treba češćega i v
Već je to vrlo važan i
zadržugstvu u pomoć
i u seljačtvo ina dostata
Poznato je ina dalje,
la u Istri vrlo razštrkam
težak i skup, li to je r
sli veće podupiranje za
Svise je opće poznato
to mora često baviti pitau
i dostatnu mjeri, javni e
i način hrvatsko i sloven
je Sveze, vrsi dio oih
i općinske, pokrajinske,
neupućene u prave potr

Gospodarska Sveza za Istru u Puli.

Odgovor na vladinu spomenicu zadrugarstvu.

U posljednja dva broja lista „Naša Sloga“ izerpili smo spomenicu c. kr. poljodjelskog ministarstva glede zadrugarstva. Tim smo dali što širu objavu i pojedincem i zadrugam o sadržaju one spomenice, da pače i posebni letaka poslali smo u one krajeve Istre, gdje se ovaj list čita možda manje, nego li prijašnjih godina.

Već smo u ovoj objavi, u zaporkama mimogred spomenuli stogod pozbno o zadrugarstvu u Istri, naročito smo upozorili naše ljude na one odstavke vladine spomenice, kojih treba da se naše zadrugarstvo osobito drži.

Da pačo naša javnost, osobito zadruge istarske začlanjene u ovaj „Gospodarskoj Svezi za Istru“ budu posve upućene u stvar, donasamo jim na znanje također podnesak ove Sveze na odgovor spomenici c. kr. poljodjelskog ministarstva u pogledu zadrugarstva. Taj podnesak glasi ovako:

C. kr. Namjestništvu za Primorje

u Trstu.

Podnesak

Gospodarske Sveze za Istru u Puli glede spomenice o zadrugarstvu izdane od c. kr. poljodjelskog ministarstva 4. decembra 1912 br. 38226, priopćene ovoj Svezi odpisom dd. Trst 31. januara 1913. II — 1490 — 12.

Prilog „

Molimo, da to c. kr. Namjestništvo uzme na znanje i visokomu c. kr. Ministarstvu poljodjelstva proslijedi ovaj podnesak.

I.

Spomenicu c. kr. poljodjelskog ministarstva od 4. decembra 1912. br. 38.226 u pogledu zadrugarstva, obnarodovala je potpisana Sveza u svojem poslovnom području što je više mogla; sadržaj spomenice izerpjen je tiskan u listu „Naša Sloga“, priopćen za posvemašnje ili kraće izvrštenje drugom pučkom listu u Istri „Pučki Prijatelj“ i posebni otisci poslani su zadrugam — članicam. Neke upute sadržane u spomenici, koje su veće važnosti, također za Istru, osobito su preporučene. Na dokaz toga prilaže se u dva primjerka fotični otisak iz čednika „Naša Sloga“ br. 9, od 27. februara i br. 10, od 6. marta 1913.

Tako će hrvatsko i slovensko zadrugaštvo u Istri potanko upoznati kakvo stanovište zauzima c. kr. vlada u pogledu zadrugarstva u cijeloj našoj državi.

II.

Nego ova „Gospodarska Sveza za Istru“ nebi izvršila u pogledu ove spomenice svoju potpunu dužnost, kad nebi svoje mnjenje isto onako jasno izrekla prema visokomu c. kr. Ministarstvu za poljodjelstvo, kao što je jasno objavila njegove izjave i upute narodu i svojim zadrugam — članicam.

Utisak, koji će spomenica ostaviti pri onima, koji se bave sa poljovnim zadrugaštvom među hrvatskim i slovenskim seljačtvom Istre, bit će dvostruka bojazan, koju treba da već u blizoj budućnosti c. kr. poljodjelsko ministarstvo rasprši blagohotivijimi odlukami glede konkretnih slučajeva, koje mu bude riešiti.

Bojazan je, da je državno gospodarstvo prisiljeno izvan-
no štediti također u pogledu zadrugarstva, a drugo, da će to usaditi siskanja vriediti bezuvjetno također za Istru, kao za cijelu državu. U pogledu Istre nebi bilo opravdano ni jedno, ni drugo.

Visoko poljodjelsko ministarstvo i c. kr. vlada u opće činila bi krivo seoskomu stanovništvu Istre, kad bi u pogledu podupiranja zadrugarstva jednako postupala u ovoj pokrajini, kao u drugim stranama države, koje su pod sličnijim okolnostima mogle napredovati i u Istri jesu napredovale. Seljačtvo Istre i cijeloga austrijsko-hirskog Primorja, kao i seljačtvo u provinciji, trebaju u pogledu pospješivanja zadrugarstva sa strane države, koje je pogodovano, pred drugim, neprednijim zemljama. Ako bi c. kr. vlada, u ovim južnim pokrajinama, u tom smjeru porabila svu „strogost“ postupka, kakvu tekbi da kani porabiti u drugim nekim pokrajinama, to bi značilo ovim južnim krajevima nanasati novu krivicu. Evo zašto:

Poznata je žalostna činjenica, da naše hrvatsko i slovensko seljačtvo do najnovijeg doba skoro nije imalo nikakve, niti pučke školske škole.

U takvom narodu naravno je stvar, da se zadrugarstvo teže razvija i da treba većega i većega podučavanja i pomaganja sa strane države.

Već je to vrlo važan razlog, da država u ovakvim prilikam pri-
mo zadrugarstvu u pomoć u mnogo većoj mjeri, nego li u zemljama, gdje seljačtvo ima dostatan broj izučenih ljudi.

Poznato je na dalje, da su naseljenja hrvatskoga i slovenskog seljačtva u Istri vrlo razširana, da je promet s njima i među njima još veći težak i skup. Ili to je razlog razmjerno većim troškovima, dakle i većim potrebama za podupiranje zadrugarstva.

Suviše je opće poznato, da se hrvatsko i slovensko zadrugaštvo u Istri mora često baviti pitanjima, kojim se u Istri zalibože nebave, ili se bave u dostatnoj mjeri, javni činbenici, bilo državni, bilo pokrajinski. Na isti način hrvatsko i slovensko zadrugaštvo Istre, putem svojih zadruga, koje Sveze, vrši dio onih poslova, koje bi inače imale vršiti javne činbenici, općinske, pokrajinske, državne, — sve zaposlene preko reda, a koje su neupućene u prave potrebe naroda.

III.

Zapuštenost ove i okolnih zemalja priznala je napokon sama Vlada već pred više godina, ustanovivši dosta opširan program za gospodarstveno podignuće *Primorja* (Istre — Goriškoga i Trsta s okolice) kao i južnog Tirola.

Taj je program objavljen u državnom službenom listu „Wiener Zeitung“ od 4. Augusta 1908, te c. kr. Vlada u uvodu istoga izjavila da je upoznala i da je po više puta priznala, dapače i u samom programu, da je potrebno za Primorje i južni Tirol, posebnu brigu sa strane države urediti, kao što je već prije bilo uređeno glede Dalmacije, da te zemlje uzmognu podignuti kulturno i gospodarstveno. Obzirom na to stavio se je program i ustanovilo što se sve ima izvesti i kojim redom, pri čem da se doduše ima paziti na ravnošje u državnom kućanstvu, ali da se ima izbjegavati svaka tjesnogradnost.

Kod tri milijarde našega državnog proračuna, državno kućanstvo zaista neće zadesiti nesreća, ako se u pogledu podupiranja zadrugarstva u Istri bude izbjegavala svaka tjesnogradnost.

U tom vladinom programu za gospodarstveno podignuće Primorja među ostalim je naročito istaknuto: pospješivanje i podupiranje poljodjelskih društava i zadruga, obiju Sveza (talijanske i ove) u Istri, podupiranje uljarskih, kljetarskih i mljekarskih zadruga, unapređenje pašnjaka i livadarstva, nagrađivanje uzornih takvih naprava, pospješivanje masovnog gojstva, pčelarstva, i t. d.

Ako je to sve u vladinom programu od 1908. naročito spomenuto i ako je ovaj vladin program, kao što jest, bio temelj za djelatnost države u Primorju i južnom Tirolu, veću, jaču, nego li je ona običajna za sva pokrajina, — onda se mora doći do zaključka, da i pospješivanje zadrugarstva, podupiranje pojedinih zadruga i njihovih Sveza u pogledu Primorja (kao i Dalmacije) ima biti razmjerno veće i intenzivnije, nego li u drugim pokrajinama naše države.

IV.

Još je jedan vrlo velik razlog za to, a taj je: sljedeći: Žalostna činjenica, da seosko stanovništvo Istre do sada, a bez koje svoje krivice nije imalo nikakve koristi od bezkamatnih zajmova za obnavljanje vinograda. U drugim krajevima okoristilo se je seljaštvo na milijone otprilike providbom, dočim istarskomu seljaku, žalibože bezikako njegove krivice ne bijaše moguće doći do onih bezkamatnih zajmova.

Veći posjednici, ne seljaci, lahko su dolazili drugim putem, a to je: toga, da obnavljaju svoje vinograde; hrvatski i slovenski seljak, ili se morao zaduživati na visoke kamate, ili je uopće mogao zapustiti obnovu svog vinograda. Zadrugarstvo Istre trpilo je izradi toga vrlo mnogo.

V.

Visoko c. kr. poljodjelsko ministarstvo neka žrtvuje sve te okolnosti, uzeli u osobiti obzir, te zadrugarstvo u Istri i nadalje pospješivati, nesrazmjerno kao u drugim pokrajinama, nego i izvanredno pogodno, kao velikoga godine 1908 ustanovljenog i objavljenog programa za gospodarstveno unapređenje Istre. A podpisana će Gospodarska Sveza za to nastojati, da se upute navedene u spomenici od 4. Decembra 1912. 38.226 budu točno vršile, i od strane njezine i juž. poslojdelih njezinih članica, a osobito u slučajima, gdje bi se kasnila ustanoviti budi k vrsti nova registrana zadruga.

Pula, 13. marča 1913.

Gospodarska Sveza za Istru.

Br

Oglas, pr
i računaju
nog čenaka

Nova
id. kaje se
nicom pol
za admini

Kod naruč
tini izse.
policij

Tro list n
acka to j
ovorenom
na plaća
vana rasp

Cekovnog

Telefom

šegovnog

Po

Sastav

se tako,

politički

ručja, z

vršenje

občina

slučaju

sortira

i od ov

žare iz

postupa

točno p

vinju n

lakodje

predložje

te medje

kuje po

u obita

suda. P

glavnihi

rotnički

činjenic

taj glav

niti se

zakona

paziti k

tomu n

sjedanju

od onih

našli y

potrav

vito in

njih, y

da nije

posjed

razmj

a poro

u najv

rotnik

da ne

obitav

za to

da li y

obitav

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce

gorce